

ARANŻACJA BIBLIOTEKI

Jak pozyskać środki
na aranżację biblioteki?

Biblioteczne wnętrza,
które inspirują

Biblioteczny szyk, czyli aranżacja przestrzeni bibliotecznej

Bibliotekarze nieustannie myślą o tym, jak sprawić, aby biblioteka była zauważana i postrzegana jako miejsce przyjazne, nowoczesne i przystępne. Jak? Wystarczy wprowadzić czytelny i jasny system oznakowania wewnętrznego. Nowoczesna, elastyczna identyfikacja jest jednym z elementów wizerunkowych biblioteki, które w prosty sposób zmieniają jej odbiór jako przyjaznej instytucji. Przy użyciu konkretnego koloru lub gamy kolorów można zastosować komunikację z użytkownikiem oraz stworzyć komfortowe warunki pracy dla nas samych. Ważne jest, aby użytkownik szybko oswoił się z wnętrzem biblioteki, które nie będzie dla niego zagadką i zachęci go do ponownych odwiedzin.

URSZULA HOCZYK

LOGO BIBLIOTEKI

Podstawą całego systemu oznakowania jest logo biblioteki. Z jego kolorystyki można zaczerpnąć wiele inspiracji, które znakomicie wkomponują się w przestrzeń biblioteczną. Marzeniem każdego bibliotekarza jest praca w elastycznej, łatwej w adaptacji przestrzeni. Niestety bibliotekarskie marzenia nie zawsze się spełniają i często-gęsto musimy główkować, jak sprawić, aby czytelnicy bez trudu odnaleźli się między regałami.

Podstawą całego systemu oznakowania Babickiej Biblioteki jest logo B, które zostało wprowadzone w 2014 r. Literka B jak biblioteka symbolizuje nazwę rodzajową instytucji. Przyjazne logo, którego kolory łatwo dostosują się do pomieszczeń bibliotecznych, czyniąc je bardziej otwartym dla użytkowników, jest jednym z elementów projektu „Kierunek: biblioteka” prowadzonego przez Stowarzyszenie Twórców Grafiki Użytkowej w ramach Programu Rozwoju Bibliotek. System oznakowania został oddany w ręce bibliotekarzy do nieodpłatnego

korzystania. Znaleźć je można na stronie Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego pod adresem: <https://bit.ly/3luz2i5>.

Biblioteka naprzemiennie korzysta z logo w trzech kolorystykach.

Z kolorystyki znaku zaczerpnęliśmy rozmaite inspiracje. Aktualna strona internetowa biblioteki (<https://biblioteka-starebabice.pl/>), która powstała w czerwcu

2018 r., zbudowana jest na podstawie kolorystyki naszego logo. Komponując wygląd strony www, chciałam, aby była ona przystępnym kanałem informacyjnym dla naszych odbiorców.

Zastosowanymi barwami można w prosty sposób posłużyć się przy aranżacji wnętrza czy księgozbioru. Idąc tropem kolorystyki bibliotecznej literki B, oznakowa-

Kolorowe oznaczenia poziomów na sygnaturkach sprawiają, że dzieci wiedzą, po które książki mogą sięgać

Zdjęcia: Urszula Hoczyk

liśmy poziomy literatury dla dzieci i młodzieży. Oznakowanie literatury dziecięcej i młodzieżowej jest spójne z naszym katalogiem online. Wykonanie sygnatur jest banalnie proste, gdyż potrzebne są papier w kolorach odpowiadających naszym poziomom i wykonanie tabelki w programie tekowym, drukarka i nożyczki. Wybór wielkości oraz czcionki przy wykonywaniu sygnatur jest już sprawą indywidualną.

Zatrzymajmy się na chwilę przy literaturze dziecięcej i poświęćmy jej więcej uwagi, tak aby jej identyfikacja była nie tylko funkcjonalna dla czytelników, ale również odjęła pracy bibliotekarzom. Mam tu na myśli literaturę popularnonaukową dla dzieci i młodzieży, której w bibliotekach jest bardzo wiele. Aby uprościć sprawę, określiłam ją mianem „mądrych książek” i podzieliłam na kategorie, które często pokrywają się z nazwami przedmiotów w szkole, tj.: atlasy, filozofia, geografia, historia, literatura, matematyka, muzyka, plastyka, przyroda, religia, słowniki, sport, technika, zdrowie oraz różności. Zapytacie zapewne: jakie książki można odnaleźć w różnościach? Mianowicie wszystkie te, których nie można zakwalifikować do wyżej wymienionych kategorii.

Odnaleźć tam można chociażby książki kucharskie dla dzieci. W przypadku „mądrych książek” również jest spójność pomiędzy oznakowaniem na książkach a sygnaturami w katalogu online. Kolor został przypisany do dziedzin losowo, kolorystyka zaś zachowana jest w obrębie barw poziomów literatury dla dzieci i młodzieży. Przekładki tematyczne wykonane zostały w programie tekstowym, wydrukowane na kolorowym papierze oraz zalaminowane.

W przypadku sygnatur możliwe jest skorzystanie z gotowego rozwiązania w postaci szablonów do wypełniania etykiet A4 na stronie Emerson w zakładce „Do pobrania” (<https://www.emerson.pl/do-pobrania.php>). Można też samemu dostosować tabelę w programie tekstowym.

Przestrzeń, jaką dysponujemy, jak również specyfika naszych czytelników często wyznacza model ustawienia książek na półkach czy nawet rozmieszczenia samych regałów. By ułatwić czytelnikom babickiej biblioteki dostęp do literatury, wyodrębniliśmy i oznakowaliśmy półki z lekturami. Wyznacznikiem tej specyfiki jest nie tylko ułatwienie dla bibliotekarzy, ale również bardzo bliskie sąsiedztwo naszej biblioteki ze szkołą

podstawową. Lektury dla szkół podstawowych zostały oznaczone czerwoną literką L, a dla szkół ponadpodstawowych – czarną.

Niewysokie regały, łatwy dostęp do półek, literatura dotycząca ulubionej postaci w jednym miejscu, miejsce do rysowania, dużo kolorów, a nawet zabawki – to rozwiązania, jakie zastosowaliśmy w kąciaku dla maluchów, który powinien być kolorowy i przytulny. Uznałam, iż interesująco prezentują się serie dla najmłodszych na półkach. Idąc za ciosem, wyodrębniłam z księgozbioru głównego cieszące się największym zainteresowaniem cykle dla dzieci. Oprócz oznakowania regałów zostały oklejone również grzbiety książek w serii.

W naszej przystani, gdzie króluje słowo drukowane, nie zapominamy również o dorosłych czytelnikach. Chciałam, aby strefa dla dorosłego użytkownika biblioteki była łatwa w użytkowaniu i dobrze się prezentowała. Funkcjonalność jest priorytetem, ale nie zapomnijmy również o czynnikach estetycznych. Nasze logo, które jest bardzo żywe i kolorowe, stało się wyznacznikiem organizacji przestrzeni dla dzieci i młodzieży. Przy doborze kolorystyki w części dla dorosłych brałam pod uwagę

Zalaminowanie kolorowych kartek z prostymi oznaczeniami działów oraz serii nie wymaga dużego nakładu pracy

konieczność doboru stonowanych barw i łatwość w późniejszym dopasowaniu elementów oznaczeń. Zapewne tak jak w większości bibliotek publicznych, również w naszej literatura została uszeregowana autorsko. Kluczowym kryterium przy wykonywaniu przekładek alfabetycznych były ich prostota i koszt. Został wybrany odcień papieru jako baza. Instrukcja jest bardzo prosta. Wystarczy podzielić stronę w edytorze tekstu, w którym pracujecie na co dzień, tabelą z dwoma wierszami. Następnie należy wydrukować kolejno litery alfabetu, które są nam potrzebne. Jeżeli chcecie otrzymać efekt dwustronnej przekładki, przed włożeniem do folii do laminowania wystarczy złożyć kartki ze sobą. Jeżeli wybierze papier o wyższej gramaturze niż 80 g/m² (standardowy papier, którego na co dzień używamy w drukarkach), pozbędziecie się efektu przezroczystości. Z doświadczenia polecam papier o gramaturze 160 g/m².

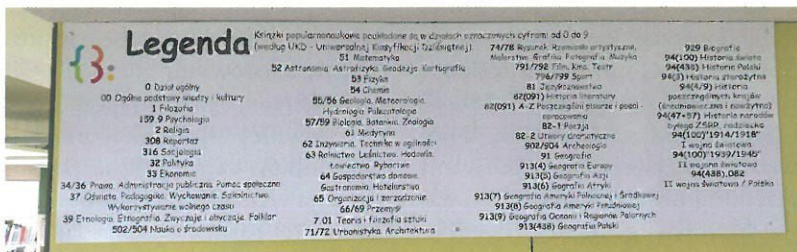
W ten sposób można prosto wykonać jasne i czytelne oznakowanie. Dobrze opisany regał to jeden z najistotniejszych elementów funkcjonalności biblioteki. Pamiętajcie, iż najlepszy efekt uzyskamy, łącząc walory estetyczne z użytkowością.

Dodatkowe formy oznakowania mogą przełamać barierę związaną z rozszyfrowaniem trudnej nomenklatury bibliotekarskiej. Poprzez umieszczenie dużej legendy wyjaśniającej terminologię UKD czy wyjaśnień słownych piktogramów przyklejanych na grzbietach książek celem przyporządkowania beletrystyki do gatunku chcieliśmy pomóc czytelnikowi w jak najszybszym dotarciu do poszukiwanej informacji.

Legenda została wykonana w bezpłatnym narzędziu do tworzenia informacji wizualnej Inkscape. Więcej na ten temat znajdziecie w numerze 7-8/2020 „Biblioteki Publicznej”.

Naklejenie legendy na bocznej części regałów ułatwia czytelnikom poszukiwanie

Atrakcyjny wygląd wnętrzbibliotecznych z pewnością odgrywa ogromną rolę, inspiruje do działania i daje poczucie bezpieczeństwa użytkownikowi. Bibliotekarz od zawsze pełnił funkcję strażnika i opiekuna książek. Dodatkowo

w nasz zawód została wpisana rola przewodnika po użytkowej przestrzeni biblioteki.

URSZULA HOCZYK

Biblioteka Publiczna Gminy Stare Babice

MARCIN KOZIOŁ autor lektury szkolnej i nagradzanych książek, podróżnik, kolekcjoner starych komputerów

Spotkania ONLINE dla dzieci, młodzieży szkolnej i licealnej oraz dorosłych prowadzone ze specjalnego studia multimedialnego. Uczestnicy mogą być: w bibliotece, swoich domach lub w szkole.

SPOTKANIA AUTORSKIE ONLINE

ŁĄCZENIA NA ŻYWO ZE STUDIA

marcinkoziol.com/biblioteki | spotkania@marcinkoziol.com